

οίκων, καθὼς γλοιώδους καὶ ἀδιαπεράστου ὑπὸ τῶν βροχίων ὑδάτων.

Ἀλατερό (τὸ). Δοχεῖον τοῦ ἁλατος, ὡς *Ναματερό* (δοχεῖον διὰ τὸ νάμα).

Ἀλαγλασμένος καὶ λαγλασμένος. Ὁ πεφοβισμένος. Ἰσως ὁ δειλιῶν ὡς ἡ ἔλαφος. « ἐλαφιάστηκε ὅταν τὸν εἶδε ».

Ἀλεκάτη (ἡ) ἐκ τοῦ ἀρχαίου ἡλακάτη. « Νέθε νέθε ῥόκα μου κατέβαζ' ἀλεκάτημου » (παροιμία).

Ἀλέτρι. τὸ ἀροτρον. ἐξ οὗ καὶ ἀλετροπόδης, ὁ στρεβλόπους.

Ἀλευρογυρίζω. περιστρέφω τι, φρ. « τί τ' ἀλευρογυρίζεις », τουτ. τί περιστρέφεις τὰ λόγισκους;

Ἀλευροδόχη (ἡ) μέρος τῆς μηχανῆς τοῦ ἀνεμομύλου ἀποδεχόμενον τὴν ἄλευρον.

Ἀλεχτοράκι (τὸ)· καλεῖται ὁ νεαρὸς ἀλέκτωρ, κοιν. τὸ πετεινόπουλο, ἢ τὸ κοτόπουλο.

Ἀλιάζω, ἀντὶ τοῦ ἡλιάζω, τουτ. ἐκθέτω τι εἰς τὸν ἥλιον διὰ τὴν στεγνώσῃ, καὶ **Ἀλλάστρα**, λέγεται τὸ μέρος ὅθεν ἐκτίθενται εἰς τὸν ἥλιον τὰ πλυθέντα φορέματα, κτλ.

Ἀλυσσίδα. Ἡ λυσσίδη διὰ τὴν πλύσιν, παρ' ἄλλοις ἀλουσίδα.

Ἀλιοκάλυβο καὶ Ἀιοκάλυβο (ἡλιοκάλυβο). Λέγεται ὅταν θέτῃ τις τὴν χεῖρα ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν ὅπως ἐμποδίσῃ τὰς ἡλιακὰς ἀκτίνας, ὡς ἡ φρ. « ἔκκαμε λιοκάλυβο ἕως νὰ τὸν ἰδῇ » τουτ. ἀσμένως ἐπερίμενε νὰ τὸν ἰδῇ.

Ἀλογοραβδέα. Λέγεται τὸ ἐκσφενδόνησμα ῥάβδου ἵνα προσβάλῃ τις ζῶον φεύγον.

Ἀλιορίζει καὶ Ἰλιορίζει. Λέγεται ὅταν μόλις ἀρχίζῃ ν' ἀνατέλλῃ ὁ ἥλιος. « Ὅσῳ λιορίζει » τουτ. ὅσον προβαίνει ὁ ἥλιος.

Ἀλλικορτίζω. Πχεμποδίζω τινὰ ἀπὸ τὸ ἔργον του, εἴτε ἀπὸ τὸν δρόμον του, ὡς « τὸν ἀλικόντησ' ἀπὸ τῆ δουλειᾶ του ».

Ἀλλουποῦδα (τὰ)· λέγονται τὰ παρὰ τοῖς ἀγροφόροις βλασταζόμενα ξύλα διὰ νὰ σηκώνουν τὰ φορτία, οἱ μοχλοί.

Ἀλλοιθωρίζω καὶ ἀλλοιθωρός. Ὁ πάσχων στραβισμόν.

Ἀλιφάδι καὶ ἀλφάδι (τὸ)· ἐργαλεῖον τεκτονικὸν τριγωνοειδές, ἔχων τὸ σχῆμα τοῦ Α (Le Niveau).

Ἀμάδα (ἡ) καλεῖται ὁ δικκοειδὴς λίθος πρὸς χρῆσιν τοῦ παιγνιδίου (Pabel).

Ἀμάλλως (ἐπιρ.). Μὰ τὴν ἀλήθειαν, ἴσως παράγεται ἐκ τοῦ ἀρχαίου ἀμέλει (βεβαίως). Λέγεται καὶ « ἀπ' ἀληθείας », ἢ ἐπ' ἀληθείας ὡς αἱ φρ. « ὄχι ἀμάλλως », ἀντὶ ὅχι ἀληθινά. « Πήγαινε ἀμάλλως καὶ μὴν τὸν ἀκούης, ἀντὶ πήγαινε μὰ τὴν ἀλήθειαν ».

Ἀμαλαγίας, καὶ ἀμαλαγή. Λέγεται ἡ ἀνέγγικτος βοσκή ἀγροῦ τινος, ὅπου δὲν εἰσῆλθον νὰ βοσκηθοῦν τὰ ζῶα. « Ἔδεσε τὸ βλασταγὸ (τὸν ὄνον) εἰς ταῖς ἀμαλαγίαις ».

Ἀμεδά. (ἐπίφωνον) λεγόμενον ὅταν ἀπαντᾷ τις εἰς ἀπορίαν τινὰ γεγονότος δυσκατορθώτου (ἴσως ἐκ ἀμε-δὰ, ἢ ἀγε δή.)

Ἀμισθος. οὐχὶ μεστός. Λέγεται ἐπὶ γεννημάτων, ἢ ἄλλων καρπῶν ἀώρων, καὶ τρυφερῶν εἰσέτι.

Ἀμελέτη. (ἡ) καὶ ἀρχοντόπουλο καλεῖται παρὰ τοῖς χωρικοῖς ὁ διαλείπων πυρετός, ὅστις καὶ « *Ρίγος* » καλεῖται, ὡς, « τὸν ἐπίασε ὁ *Ρίγος* » ἀμελέτητα λέγονται ἐπίσης τὰ ποντίκια, ἢ ἄμορα. (Ἰδὲ ἄμορα).

Ἀμαχεύω, καὶ ἀμάχι (τὸ). Λέγεται ὅταν ἀποθκεύῃ τις τὸ κτῆμά του. « Ἀμάχεψε τὸ πρᾶγμα του », ἢ τὸ ἔβαλε εἰς ἀμάχι.

Ἀμήντα (ἐπιρ.) ἀντὶ ἀμέ-ῆντα (προφ. ὡς ἰταλίστι Amida) καὶ ἀμηνταδὰ, τουτ. ἀμέ τί.

Ἀμινέα (ἡ). Εἶδος σταφυλῆς, οἱ ἀρχαῖοι ὠνόμαζον οὕτως εἶδος τι οἴνου.

Ἀμμούτσα, καὶ ἀμμουδιά. Λέγεται ὁ ἀμμώδης τόπος, ἢ ἄμ. γῆ.

Ἄμορα (τὰ) λέγονται τὰ ποντίκια, τὰ καὶ ἀρπετὰ (ἀντὶ ἔρπετὰ)· ἡ δὲ φράσις, « ἐγειναν ἄμορα », σημ. ἐφυγαν διασκορπισθέντα, ἢ ἐξηρανίσθησαν.

Ἀμπακος (ἐκ τοῦ ἀβαζ-ακος). « Κατέχει τὸν ἄμπακο », τουτ. εἶναι πολύζευρος.

(*Ἐπεται συνέχεια).

ΔΙΑΦΟΡΑ.

—οοο—

ΚΡΟΚΟΔΕΙΛΟΙ ΚΑΙ ΙΑΠΟΝΕΣ. Εἰς τὴν Ἰαπωνίαν τὰ ζῶα, καὶ πρὸ πάντων οἱ κροκόδειλοι γίνονται *ἐγορκοί*, οἱ δὲ *Ἰάπωνες σύνεδροι*. Τὸ πρᾶγμα δὲν πρέπει νὰ φανῇ παράδοξον πρὸς ἐκείνους, οἵτινες ἀναγνόντες τὴν ἱστορίαν ἐνθυμοῦνται ὅτι πάλαι, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν μεσαίωνα, τὴν ἀθωότητα ἢ τὴν ἐνοχλὴν τοῦ κατηγορουμένου ἀπεδείκνυε τεκμήριόν τι οὕτως εἰπεῖν θεῖον. Ἡ ἕξις αὕτη, ἐξαλειφθεῖσα παρ' ἡμῖν, ἐπικρατεῖ ἔτι καὶ νῦν εἰς ἄλλα μέρη τῆς οἰκουμένης. Οἱ Ἰνδοί, παραδείγματος χάριν, καὶ σήμερον ἔτι ὑποβάλλουσι τὸν κατηγορούμενον εἰς δοκιμασίαν, τὰς ὁποίας εἰς ὑπερνικήσῃ κηρύττεται ἄθως. Πρώτη ἀπόδειξις εἶναι ἡ τῆς στάθμης, δευτέρα ἡ τοῦ πυρός, τρίτη ἡ τοῦ ὕδατος, τετάρτη ἡ τοῦ δηλητηρίου, πέμπτη ἡ τῆς ἀπορρόσῃσεως τοῦ ὕδατος ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐπλύθη εἰδῶλον, ἕκτη ἡ τῆς μασσήσεως τοῦ ὀρυζίου, ἐβδόμη ἡ τοῦ ζέοντος ἐλαίου, ὀγδόη ἡ τοῦ πεπυρακτωμένου σιδήρου, καὶ ἐννάτη ἡ τοῦ σαρκῶδους, καθ' ἣν ἀνασύρεται ἀπὸ βαθεῖαν ὑδρίαν τὸ ἕτερον τῶν εἰδῶλων τῆς δικαιοσύνης ἢ τῆς Ἀδικίας, ἐξ ὧν τὸ μὲν πρῶτον εἶναι ἐξ ἀργύρου τὰ δὲ δεύτερον ἐκ χύματος.

Εἰς δὲ τὴν Ἰαπωνίαν, ἣν καὶ ὁ λαὸς εἶναι πλέον περωτισμένος ἢ ὅταν ὑποθέτομεν, αἱ τοιαῦται ἀποδείξεις εἶναι συχνόταται. Ὅταν πράττεται ἐγκλημα, ὁ οἰκογενειάρχης πορεύεται πρὸς τινὰ μοναχὸν ἀπόγονον τοῦ περιωνόμου *Ζέννου Γιάσα* ἢ *Ιωάννου Ερμηίτου*, καὶ δικαίεται αὐτῷ τί συνέβη. Ὁ δὲ μοναχὸς, ὅπως ἀνακαλύψῃ τὸν ἐνοχόν, ἐπιχειρεῖ

τρεις πράξεις, τὴν μίαν μετὰ τὴν ἄλλην, ἐν ἀποτυχίᾳ τῶν δύο πρώτων.

Ἡ πρώτη εἶναι ἐξορκισμὸς οὕτω πως γινόμενος· ὁ μοναχὸς διαγράφει μὲ τὸν δάκτυλόν του τὸ σχῆμα κροκοδείλου ἢ τίγριος, ἢ ἄλλου θηρίου· συγχρόνως δὲ προσποιεῖται ὀδύνην, καὶ ψιθυρίζει μυστηριώδεις ἐπιφθᾶς. Ἐάν ὁ ἐκ τοῦ ἐξορκισμοῦ τούτου φόβος δὲν ἀρκῇ νὰ πείσῃ τὸν ἐνοχον εἰς τὸ νὰ ὁμολογήσῃ τὸ ἔγκλημα, ὁ ἀπόγονος τοῦ Ζέννου Γιόσα δοκιμάζει τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ καθιερωμένου *ιατρικοῦ*, ἥτοι χάρτου ἐφ' οὗ εἶναι κεχαραγμένα γράμματα καὶ ξένα πτηνά, καὶ ὑπ' αὐτὰ ἡ ὑπογραφή τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν ἐρημιτῶν. Οἱ χάρται οὗτοι εἰς οὓς ἀποδίδεται ἡ ἀρετὴ τοῦ ἀποδιώκειν τὰ πονηρὰ πνεύματα, τίθενται συνήθως ὀπισθεν τῶν πυλῶν τῶν οἰκιῶν· τεμάχια δὲ ἐξ αὐτῶν δίδονται πρὸς τοὺς ὑπόπτους, τοὺς ὁποίους εἰδοποιοῦσι περὶ τῶν φρικτῶν βασάνων, σωματικῶν τε καὶ ψυχικῶν, εἰς ὅσας ὑποκειται ὁ ἔχων αὐτὰ ἐνοχος. Ὑπάρχει δὲ καὶ ἄλλη δοκιμασία πολὺ δεινότερα, ἢ τοῦ πυρός. Σκάπτεται λάκκος ἀρκετὰ μακρὸς, καὶ ἀποτίθεται ἐν αὐτῷ τὸ εἶδωλον ὀνομαστοῦ τινος ἐρημίτου ἀποθεωθέντος διὰ τὴν ἀγιότητά του· μετὰ ταῦτα δὲ πληροῦται ὁ λάκκος ἀνημμένων ἀνθρώπων, καὶ ἀναγκάζονται οἱ ὑποπτοι νὰ περάσωσι τρεῖς μὲ πόδας γυμνοὺς ἐπ' αὐτῶν. Μετὰ δὲ τὴν δοκιμασίαν ὁ ἐρημίτης παρατηρεῖ τὰ ἔλκη καὶ ἀποφασίζει. Καὶ ἐάν μὲν εἶναι μικρά, δὲν ἀποδεικνύεται ἡ ἐνοχή, ἐάν δὲ βαθέα, ἢ ἀπόδειξις εἶναι ἀναντίρρητος. Τὰ αὐτὰ γίνονται καὶ εἰς Σιάρην, ὅπου τὸ 1649 ἔτος τριακόσιοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἐδοκιμάσθησαν περάσαντες ἐπὶ φλεγομένων ξύλων· οἱ ταλαίπωροι οὗτοι κατηγοροῦντο ὅτι ἐφαρμάκισαν τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως. Ἐπειδὴ δὲ δὲν ἀνεκαλύφθη ὁ ἐγκληματίας, ὅλοι ὅσοι ἦσαν ὑποπτοι κατεδικάσθησαν εἰς τὴν διὰ πυρός δοκιμασίαν.

Ἄλλ' ἢ μᾶλλον ἀξιοσημεῖωτος ὢλων τούτων τῶν δοκιμασιῶν εἶναι ἡ τοῦ κροκοδείλου, ἥτις ἀνευρίσκεται καὶ εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Μαλαβάρας, πιστεύοντας ἀδιστακτικῶς ὅτι ὁ κροκόδειλος εἶναι ἐκτελεστής τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ῥαδαμάνθους καὶ τῆς θείας δικαιοσύνης.

Ἰδοὺ δὲ ἡ δοκιμασία αὕτη· ὅταν τις ὑποπτος μέλλῃ νὰ ὑποβληθῇ εἰς αὐτὴν, δύο βραχμάνες, προτρέπουσιν αὐτὸν νὰ ὁμολογήσῃ τὸ ἔγκλημά του καὶ περιγράφουσι τὸ τρομερὸν εἶδος τοῦ θανάτου. Καὶ ἐάν δὲν τ' ὁμολογήσῃ, τὴν φέρουσι τὴν ἐπισῶσαν εἰς τὴν ὄχθην λίμνης, ὅπου, ἐάν ἐξακολουθῇ ἀρνούμενος, ρίπτεται εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ βιάζεται νὰ περάσῃ νηχόμενος ἀντικρὺ. Καὶ ἐάν φθάσῃ σῶος χωρὶς οὐδεὶς κροκόδειλος νὰ ἀπαγγείλῃ διὰ τὸν ὀδόντων του αἱματώδη ἐτυμηγορίαν κατὰ τοῦ κολυμβητοῦ, τὸ πλῆθος ὑποδέχεται αὐτὸν μετ' ἀνευφημιῶν, καὶ μεταφέρει ἐν θριάμβῳ εἰς τὸ δικαστήριον, ὅπου οἱ Ἰάπωνες σύναδροι κηρύττοντες τὴν ἀθωότητά του ἀπολύουσιν αὐτόν. Ἐπειδὴ ὅμως οἱ ἐνοχοὶ κροκόδειλοι βρῖθουσιν εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα, σπανίως ἡ ἐτυμηγορία εἶναι ἀθωοτική.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ. Αναφέρομεν χαίροντες καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τὴν ἀξιόλογον ἐπίδοσιν δύο ἐν τῇ Ἑρμοупόλει Σύρας ἐκπαιδευτηρίων, τοῦ Οἰκοτροφείου, λέγομεν, τοῦ καθηγητοῦ Κ. Ν. Πετρῆ, καὶ τοῦ Ἑμπορικοῦ Ἐκπαιδευτηρίου τοῦ καθηγητοῦ Κ. Π. Ἀντωνιάδου. Ἐπαινοῦμεν δὲ πρὸ πάντων τοὺς διευθύνοντας αὐτὰ, διότι κατώρθωσαν νὰ ἀποσκορακίσωσι τὴν ὀλεθρίαν διχόνοιαν, ἥτις εἶχε μολύνει πρὸ τινων ἐτῶν τὰ ἰδιωτικὰ τῆς Ἑρμοупόλεως μουσοτροφεία. Καὶ μὴ νομίσῃ τις ὅτι ἀσκόπως ὀνομάζομεν τοῦτο κατόρθωμα· διότι εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπικρατεῖ ἀπὸ τινων ἐτῶν ἡ ἐξωλεστικότητα, ἡ ἐθνωλέτειρα ἰδέα ὅτι ἀρκεῖ νὰ διδάσκῃ τις γράμματα, καὶ ἀδιάφορον ποία ἡ κατάσταση τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ ποῖον τὸ παράδειγμα τὸ ὁποῖον δίδει εἰς τοὺς διδασκομένους. Πολλοὶ διδάσκαλοι ἡ ἐλησμόνησαν ἢ δὲν ἔμαθον ὅτι ὁ διδάσκων πρέπει νὰ εἶναι ὁποῖος καὶ ὁ κατὰ τὸν ἀπόστολον Παῦλον ἀρχιερεὺς, ὅτι αἱ μουσαι εἶναι πρὸ πάντων

εὐθρέπτειραι ψυχῆς, διανοίας ὀρθοδόττειραι, καὶ διὰ τοῦτο εἶδομεν τὴν ψυχροφθόρον ἐριδα, ἡ μᾶλλον τὴν ὕβριν αὐτὴν βεβηλώσαν καὶ τὸ ἱερώτατον τῶν Ἑλικωνιάδων θυσιαστήριον.

Τὰ δύο ἐκπαιδευτήρια περὶ ὧν ὁ λόγος, καὶ τοὶ ἴδιον ὁργανισμὸν ἔχοντα, τείνουσιν ὁμῶς πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν· τοῦ Κ. Ἀντωνιάδου οἱ μαθηταὶ διδάσκονται ὅλα τὰ μαθήματα ἐν αὐτῷ τῷ καταστήματι, ἐνῷ οἱ τοῦ Κ. Πετρῆ, προπαρασκευάζονται μὲν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ διευθυντοῦ καὶ ὑπὸ ἄλλων διδασκάλων ἐμπειρῶν ἐν τῷ Οἰκοτροφείῳ, ἀκροῶνται δὲ τῆς σειρᾶς τῶν ἐγκυκλίων μαθημάτων ἐν τοῖς δημοσίοις σχολείοις. Ἀμφότεροι δὲ οἱ διευθυνταὶ φροντίζουν ἐκείνους περὶ τῆς ἠθικῆς ἀγωγῆς τῶν νέων, διό καὶ εἶναι ἀξιοὶ πολλῶν ἐπαίνων. Γνωρίζοντες ἰδίως τὸν Κ. Πετρεῖν καὶ τὴν χρηστότητα τοῦ ἥθους αὐτοῦ, βεβαιοῦμεν ὅτι πολλὴν καταβάλλει περὶ τὴν ἀγωγὴν ταύτην προσοχήν· ἀλλὰ καὶ τὴν τοῦ Κ. Ἀντωνιάδου μαρτυροῦσι σὺν ἡμῖν πολλοὶ ἐκ τῶν ἐγκριτοτέρων κατοίκων τῆς Ἑρμοупόλεως ἐν ἐγγράφῳ τὸ ὁποῖον ἀπέστειλαν αὐτῷ τῇ 28 Ἰουλίου 1861. Ἀδιστακτικῶς λοιπὸν συνιστῶμεν τὰ ἐκπαιδευτήρια ταῦτα καὶ μάλιστα πρὸς τοὺς ἐκτὸς τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος ὁμογενεῖς. Τὰ τέκνα αὐτῶν ἐκτρέφόμενα ἐν Ἑρμοупόλει, ἀποφεύγουσι πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὸν ἠθικὸν κίνδυνον εἰς ὃν ἐμπίπτουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οἱ ἐν Ἀθήναις νέοι, τὸν κίνδυνον λέγομεν τῆς πολιτικῆς πολυπραγμοσύνης, καὶ τῆς ἐνεκα ταύτης παραμελήσεως τῶν μαθημάτων αὐτῶν.

ΠΑΡΟΡΑΜΑ.

—ooo—

Εἰς τὴν σελ. 280 στήλ. 2 τοῦ παρόντος φυλλαδίου ὑπάρχουσι κατὰ λάθος τρεῖς ὑποσημειώσεις ἀντὶ τεσσάρων, ἐκ δὲ τῶν τριῶν αἱ πρῶται δύο φέρουσιν ἀρ. 1. Διορθωτέον λοιπὸν τὴν ὑπὸ δευτέραν, 2, τὴν 2, 3 καὶ τὴν 3, 4, τετάρτη δὲ ὑποσημείωσις εἶναι ἡ ἐξῆς. Τίτ. Λίβ. XXVIII. 45, ἐπὶ XXIX, 4 Πλούτ. εἰς Φάβιον.